

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון ע'
פרשת ויחי
תשפ"ג

ואלה יעמדו על הברכה בעבור שנדבו הוצאות הגליון

תוכן העניינים

- ליל ש"ק ויחי תשפ"א
- של"ס ויחי תשפ"א
- ליל ש"ק ויחי תשפ"ב
- קידושא רבא ויחי תשפ"ב
- של"ס ויחי תשפ"ב
- מוצש"ק ויחי תשפ"ב/הרה"ק בעל בני יששכר זי"ע

ניתן לקבל הגליון

בארה"ק

בני ברק

ביהמ"ד אמשינאו וחוב חזון איש 78
ירושלים

אצל הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א
ביתר

אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא שליט"א

בארה"ב

בארא פארק

ביהמ"ד אמשינאו 4408-15th Ave.

וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמשינאו 144 Rodney st.
מאנסי

ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.

לעייקוואד

אצל הרה"ח ר' ישראל נתן בוים שליט"א

יור"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשינאו

כל הזכויות שמורות ©

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון
amshinov40@gmail.com

ניתן לתרום בעמדות נדרים פלוס
או במספר 03-7630585 שלוחה 8456

<p>לע"נ הנה"ח רבי ישראל דוד ב"ר יעקב משה רוסט זצ"ל רב דהסידר גור בהיפה גלב"ע י"ט טבת תשפ"ב הונצח ע"י תלמידו ומקורבו הר"ר משה לוי הי"ו וע"י נכדו הר"ר שמחה בונם רוסט הי"ו</p>
<p>הרה"ח ר' נתן פנחס ערליך שליט"א בארא פארק לע"נ אביו הרה"ח ר' דוב יואל (בעריש) ב"ר נתן פנחס ערליך ז"ל גלב"ע ט"ז טבת תשס"ח</p>
<p>הר"ר חיים בן ציון אונגאר הי"ו בארא פארק לע"נ אביו הרה"ח ר' דוב יואל (בעריש) ב"ר נתן פנחס ערליך ז"ל גלב"ע ט"ז טבת תשס"ח</p>
<p>הרה"ח ר' אריה זילבער שליט"א בארא פארק לרגל שמחת נישואי בנו החתן משה הי"ו</p>
<p>הרה"ח ר' אברהם מאזעסאן שליט"א ביתר לרגל שמחת אירוסי הבת</p>
<p>הרה"ח ר' ברוך ווייסבראד שליט"א לעייקוואד לרגל שמחת הולדת הנכדים אצל בנו הר"ר מנחם הי"ו – ירושלים והר"ר עקיבא הי"ו – לעייקוואד</p>
<p>הרה"ח ר' אהרן ווייסמאן שליט"א מאנסי לרגל שמחת הבר מצוה לבנו הב' דוב בער נ"י</p>
<p>הר"ר ישראל נתן בוים הי"ו לעייקוואד לרגל שמחת הולדת הבן</p>
<p>לרפואת שמחה בונם בן פוריה פינא</p>

ליל שבת קודש

פרשת ויחי תשפ"א לפ"ק

אמרים

אלא חלק מן הגאולה, אבל עיקר הגאולה הוא על ידי משיח בן דוד, שהוא מזרעו של יהודה, שהודה בחטאו, וחזר להתהלך בצדקו.

וראה **בשפת אמת** [תרג"א] בשם זקיננו **החידושי הרי"ם**, עה"פ כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו. כי כוחו של יהודה היה, שאפי' בשעת שפלות, בשעה שהוא שוכב, עדיין הוא כארי וכלביא, כמו שהיה במעשה תמר, שהודה ולא בוש, עיי"ש. (יש להזכיר כי השם 'שפת אמת' ניתן לספר, מפני שהתורה האחרונה שכתב השפ"א היה בפר' ויחי תרס"ה, שהוא התורה האחרונה על ספר בראשית, ומסיים שם בפסוק, שפת אמת תיכון לעד).

במדרש (צג, ב) כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו. כי הנה המלכים, זה יהודה ויוסף וכו' רעדה אחזתם שם, אלו השבטים, אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו, אנו מה איכפת לנו, יאי למלך מדיין עם מלך. איתא **בספה"ק** שיוסף הוא בחינת צדיק גמור שירד לנסיון ולא נכשל בחטא, ויהודה הוא בחינת בעל תשובה, שנכשל ואח"כ הודה ואמר צדקה ממנו, והנה אף שדרגת הצדיק גדולה יותר מצד אחד (ואף כוחו של הבעל תשובה לשוב, נובע מכוחו של הצדיק), בכל זאת, במקום שבעלי תשובה עומדין וכו', כי מי שנפל וירד וחזר בו, גדול כוחו עד מאד, ולכן בגאולה העתידה, משיח בן יוסף אינו

*

ויברך את יוסף. הקשו המפרשים, אשר לא ברך כאן יעקב אבינו את יוסף, אלא את הנערים. ובשלה"ק תירץ, כי ברכת הבנים זה היא ברכת יוסף, כי אין לו לאדם בעולמו אלא כשמניח בנים הגונים. ובקול שמחה ביאר, שויברך את יוסף, 'את' מלשון 'עם', היינו שבירך את הילדים עם הענין של יוסף, כלומר שיהא להם בחינת קדושת יוסף, כי זה עיקר הברכה לנערים.

*

כ"ק אזמו"ר זצלה"ה בדברו אודות ענין המתניות, היה אומר שזקינו הרה"ק רבי מנחם זי"ע, ביז די מיטעלע יאהרען האט ער אלס געהאמעוועט דעם עולם "נישט צו גיין צו הויך". ופעם אמר אזמו"ר, שבאמת דבר זה של המתניות 'געלאסען' הוא פסוק מפורש בתורה, פחז כמים אל תותר, שאין מרוויחין כלום מבהילות.

*

האספו וגו' אשר יקרא אתכם באחרית הימים. ובספה"ק תפארת שלמה מבאר כי בענין קנין משיכה מצינו ב' אופנים. הא', הכישה במקל והיא תבוא. והב', קורא לה והיא באה. והנה האופן הראשון בבחינת הכישה במקל, היה לנו די והותר לאורך הגלות המר, ואנו מתחננים להקב"ה להמשיך אותנו אליו בבחינת קורא לה והיא באה, במדת החסד והרחמים, ואנחנו נרוצה אחריו. וזה נרמז בפסוק (שה"ש א, ד) משכני אחריך נרוצה. שהקנין משיכה, יהא ע"י שאנחנו נבוא אליו. וז"ש יעקב אבינו את אשר יקרא אתכם באחרית הימים. שהיה מתפלל על אחרית הימים קודם ביאת הגואל שאין בנו עוד כח לסבול היסורים שהשי"ת יקרא אתכם, כלומר שהמשיכה אליו תהיה ע"י קריאה, ולא ע"י צער ויסורים ח"ו, אלא ע"י בחי' דעת, ע"ד השיבנו ה' אליך, ונשובה.

דברי ר' לוי, סרסוהו, ז'עת, ח'רדת, פ'רח
חטא מעליך ע"כ. שמי שפוחד מן החטא,
וכשנופל נחרד, ומיד מתחרט עליו, אין
החטא נדבק בו.

וראה במדרש (צט, ו) שהביא ראשי
תיבות, על פח"ז, ר' יהושע אומר פ'חזת
ח'טאת ז'נית ע"כ. כלומר שע"י בהילות
נופלים לידי חטא. ובהמשך שם מביא

סעודה שלישית

פרשת ויחי תשפ"א לפ"ק

שנסתמו עיניהם ולבם באופן כזה, שאין רווח בין הפרשיות.

ובמסילת ישרים (פרק ב') כתב שאחת מתחבולות היצר הרע, הוא להכביד העבודה על האנשים כל כך, עד שלא ישאר להם רווח להתבונן, באיזה דרך הם הולכים. וזה היה הכוונה בעצת פרעה שאמר (שמות ה, ה), תכבד העבודה על האנשים וגו', שהיה מתכוון שלא יהא לבם פנוי להתבונן ולהתחרט על מעשיהם, עכתו"ד. ועל פי הדברים האלו מובן שכל כמה שהאדם נותן רווח להתבונן על מעשיו, ומחשב שכר מצוה כנגד הפסדה, הרי זה מביא גאולת הנפש משיעבודה, בבחינת קרבה אל נפשי גאלה.

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה. וברש"י למה פרשה זו סתומה לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד, שהתחילו לשעבדם.

ויש לבאר הקשר בין פרשה סתומה, דהיינו שאין רווח בין הפרשיות, לענין נסתמו עיניהם ולבם של ישראל. ונראה על פי דברי רש"י ריש ויקרא וז"ל, ומה היו הפסקות משמשות, ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה, ע"כ. הרי לנו דהרווח מורה על ענין התבוננות ויישוב הדעת, וכל ענין הגלות הוא כשאין רווח להתבונן, ולראות את פנימיות הענינים, ולכן מרומז הענין

וראה בישמח ישראל עה"פ יהי דן נחש עלי דרך שפיפון עלי אורח, הנושך עקבי סוס ויפול רוכבו אחור, לישועתך קייתי ה' (מט, יז). 'עלי דרך' רומז לאדם שכבר הולך בדרך ה', שכן 'דרך' הוא מקום הילוך רבים, וכן רומז לדרך התורה (ע' קידושין ב:). 'אורח' שהוא נתיב קטן, רומז לאחד שסולל לעצמו דרך אשר ילך בו בעבודת השי"ת. וזהו 'יהי דן', שנמצא 'עלי דרך', על דרך התורה, היינו שנמצא במעלה גדולה, או אם נמצא בדרגת 'אורח' שסלל לעצמו מסילה לעליה במדרגות העבודה, ואם יבוא אליו היצר 'הנושך עקבי סוס ויפול רוכבו אחור', דהיינו אם בא הנחש או השפיפון עלי דרך ואורח, ונשכו והחטיאו, בבחי' הנושך עקבי סוס, עכ"ז לישועתך קייתי ה', אל יאמר נואש לנפשו, כי עוד בו חלק יעקב שלא נפגם, ובוודאי יוכל לתקן הכל.

ובספה"ק נועם אלימלך כתב, דמצד הדין אין צורך ליתן שכר על מעשה המצות, כי אדרבה זה זכות גדולה לאדם שיכול לשמש את המלך, ולקיים מצוותיו, אלא עיקר קבלת השכר, הוא מפני שהקב"ה נתן בנו יצר הרע המסית אותנו בכל עת ורגע, וכל יצר מחשבות האדם רק רע כל היום. ועל זה שהאדם עומד כנגדו, ובתחבולות עושה מלחמה, ונזהר מלעבור על רצונו, על זה הוא עיקר קבלת השכר. ובזה מבאר את הכתוב, יששכ"ר חמור גרם וגו', פירוש, י"ש-שכ"ר לאדם, זהו על ידי שה' חמור גרם', היינו שחומריות הגוף שהאדם צריך לשבר כח תאוותו, זה הוא הגורם לו שכר הגדול. וזהו 'וירא מנוחה', פירוש כשהאדם משבר כח תאוותו עד שיש לו מנוחה ממנו, על ידי זה גורם לו, כי טו"ב, השפעות טובות משם הרחמים (שם הוי"ה במס"ק) שהוא גימטריא טו"ב.

מאבד דבר, היה מחזירו לו. וזהו לישועתך קויתי ה', שהיו תמיד בוטחים בה'.

יה"ר שנזכה להתגבר על היצר וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות בביאת גואל צדק בב"א.

ובזה מבאר הענין ששבט דן היה המאסף לכל המחנות, כי דן היה מאסף ומגביה את כל אלו שהם בשפל המצב מאוד ועניים בדעת, ומחזק אותם, שיקוו לישועת ה' שהוא הטוב והמטיב לכל ומרחם על כל, ואף הנפשות שנפסקו ח"ו ממקור הרחמים. כדאיתא בירושלמי, שהיה נוסע באחרונה וכל מי שהיה

ליל שבת קודש

פרשת ויחי תשפ"ב לפ"ק

כנפים, משא"כ כשנחרב בית תפארתינו ולא נראה בעליל כבוד מלכותו, ראה יחזקאל רק ארבע כנפים שכן נחסר להם ב' כנפים.

וחכמי האמת מחולקין איזה גדפין שנחסר, בספר **אוהב ישראל** (פרשת וישב) מביא מהרב הקדוש הרבי ר' אלימלך זי"ע ששני תיבות החסרים הם 'כבוד מלכותו'. ולזה אנחנו מבקשים ומתפללים להשי"ת בתפלת מוספים של יו"ט, גלה 'כבוד מלכותך' עלינו, ע"כ דברי קדשו. וכן דעת הרה"ק **המגיד מקאזניץ** (עבודת ישראל, לקוטים). והטעם שלהם, כי עיקר גבורת המלכות הוא להראות כבוד מלכותו ולמשול בכל, ועתה נסתרה ונעלמה מעיני כל חי, כי בזמן החורבן אין ממשלתו נראית

הרה"ק ר' יחיאל מאלכסנדר ביאר את דברי חז"ל שיעקב אבינו אמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ומשה רבינו לא כתבו, כי בזמן הזה עד עת קץ, לא שייך להיות בדרגת בשכמל"ו. ובנו הרה"ק בעל **ישמח ישראל** מרחיב את הדברים, דאיתא **בזוה"ק** (ח"ג רפ"ב). רמז על ששה תיבות בשכמל"ו שהם ו' גדפין עיי"ש, והנה אמרו חז"ל (חגיגה יג.) כתוב אחד אומר (ישעי' ו, ב) שש כנפים וגו' וכתוב אחד אומר (יחזקאל א, ו) וארבע כנפים וגו' לא קשיא כאן בזמן שבת המקדש קיים כאן בזמן שאין בית המקדש קיים. ולכן יחזקאל שראה אותם לאחר החורבן, כבר נגרע ונחסר מהם ב' כנפים, ובזמן הביהמ"ק הי' המלכות בשלימות לכן הי' להם ששה

בקביעות בבחינת 'לעולם ועד', כפי שיהא לעתיד לבא, כי אז יבוטל היצר הרע, וזה שאנו מבקשים בתפילת ערבית (בפסוקי ברוך ד' לעולם) וקיים מלכותך תמיד, ומלוך עלינו 'לעולם ועד', שיבוטל היצה"ר וישאר בנו התלהבות המצוה לעד.

*

כבר נזכר דברי כ"ק אצמו"ר וצללה"ה עה"פ פחו כמים וגו' שמורה על ענין המתינות, ובספה"ק פרי צדיק (קונטרס עת האוכל אות ד' וה') מביא שהתקנה הכללית להינצל מתאוות הוא ע"י עסק התורה, וכלשון הרמב"ם בהלכות איסורי ביאה שאין התאוות מצויות אלא בלב פנוי מדברי תורה וכו'. והוא העצה הראשונה לתקן עצמו מתאות לבו, והוא העיקר שהכל תלוי בו.

ועוד מביא שם שהעצה השניה להינצל מתאוות הוא המתינות. כי יסוד תוקף התאוה הוא על ידי המהירות, שרוצה לבלוע ולהשלים תאותו חיש מהר.

וניכרת על העולם כולו, רק בלב השרידים אשר ה' קורא להם.

והרה"ק מאפטא סובר שהב' גדפין החסרים הם אלו שכנגד 'לעולם ועד'. וטעמו, דמצאנו בגמרא (יומא ט:): שאנשי כנסת הגדולה החזירו עטרה ליושנה, שאמרו שאף בזמנינו רואים גבורות ה'. שאומה כזו יכולה להתקיים שה אחת בין הזאבים, והן הן גבורותיו והן הן נוראותיו, וזהו כבודו אף שהוא בהסתר, ולכן סובר שזה עדיין נקרא כבוד המלכות, ולשיטתו נחסר ונגרע תיבות 'לעולם ועד'. וממשיך הישמח ישראל לפרש לדבריו, דענין 'לעולם ועד' הוא כך, דהנה כל אדם לפעמים נתעורר בקרבו הניצוץ האלוקי, ומקבל על עצמו עול מלכות שמים, וגומר בדעתו שלא ישוב עוד לכסלה, אך כל זמן שהאדם הוא בגלות הרי הוא עבד ליצרו וליוצרו גם יחד, והשאור שבעיסה מקרר את ההתלהבות ומונע אותו מעבודת ה', והתכלית הוא שהתעוררות וההתלהבות יהיה

לגלות, ולמה רמזו כאן את הגאולה, ובפשטות פרשיות אלו המה 'פועל דמיוני' וסימן לבנים, לפני הכניסה לשם. אך אולי אפשר לבאר עוד, דאיתא **בספה"ק** דיעקב אבינו בי"ז שנה שהיה במצרים תיקן את הניצוצות במהירות, וביטל ק"ץ שנים מד' מאות שנות הגלות, ולכן נשארו רק רד"ו שנים. ואי' **בחז"ל** שהיה לו לחיות כאביו עד ק"פ, אך הפסיד ל"ג שנים אלו, כשאמר לפרעה ששניו היו רעים וכו', שאמר אז ל"ג תיבות, וכן **בבעל הטורים** איתא כיון שאמר (בראשית לא, לב) עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה, וברש"י דמאותה קללה מתה רחל בדרך, על כן הפסיד ל"ג שנים כמנין יחי"ה (ואילו היה חי עוד ל"ג שנים, היה מבטל גם את רד"ו שנים הנותרים). ועל פי הדברים האלו נמצא, דעל החלק שלו, ק"ץ שם לחושך, ואכן נהפך הגלות לגאולה.

וכדמצינו **בגמרא** ריש ברכות (ב.) שבכל האכילות נאמר בלשון 'נכנסין' לאכול, כלומר שלפני האכילה צריך כניסה והכנה, ואפילו באכילת תרומה ושל שבת שהם אכילות של מצוה נאמר גם כן 'נכנסין' שצריכין גם לזה הכנה, ולא אכילת עראי כאכילת זולל וסובא שחוטף ואוכל. הרי לנו שענין המתנינות הוא לעשות כל דבר בהכנה. (ושמעתי שהרבי מראחמסטריווקא שליט"א רגיל על לשונו, בעת רצונו לעורר על המתנינות, בזה"ל "איך אמר האמינאווער רבי, פאוואליע").

*

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה. בפרשיות אלו מפרשת מקץ ועד ויחי, מרומזים עניני הגאולה, כדאי' **במדרש** קץ שם לחושך, וכן השייכות בין יהודה לבנימין, וכן ויחי יעקב שביקש לגלות את הקץ, והנהגה לכאורה עדיין עומדים עתה בשערי הכניסה

קידושא רבא

פרשת ויחי תשפ"ב לפ"ק

כי אין לומר על כלל ישראל, שאולי ח"ו
לא יזכו.

*

ואני בבאי מפרדן וגו'. וברש"י דע לך
שע"פ הדיבור קברתיה שם, שתהא
לעזרה לבניה כשיגלה אותם נבוזראדן,
ויהיו עוברים דרך שם, יצאת רחל על
קברה ובוכה ומבקשת עליהם רחמים,
שנאמר (ירמיה לא) קול ברמה נשמע וגו',
והקב"ה משיבה יש שכר לפעולתך נאם
ה' וגו', ושכו בנים לגבולם. כ"ק
אזמו"ר זצללה"ה הביא דמצינו בפרשת
ויצא דבעת שראה יעקב את רחל, וישא
קולו ויבך, וברש"י שם, לפי שצפה
ברוח הקודש שאינה נכנסת עמו
לקבורה, עכ"ל. והנה לפי פשוטו נלמד
שיעקב אבינו הצטער על שלא תכנס

ויחי יעקב. ברש"י למה נסתמה פרשה
זו, שבקש יעקב אבינו לגלות את הקץ,
ונסתם ממנו. וביאר אא"ז הרה"ק
מווארקע זי"ע, דאיתא בחז"ל (סנהדרין
צח.) דיש שני זמנים לגאולה העתידה,
הראשון הוא 'בעתה' דהיינו בזמנה
הקבוע, והשנית הוא 'אחישנה' שעל זה
אין זמן מוגבל, ויכול להיות בכל יום
כשישראל יזכו לזה, כמ"ש היום אם
בקולו תשמעו. נמצא, דהזמן של
'אחישנה' לא היה יכול לאומרם, שהרי
אין לזה זמן קבוע, לכן כשרצה יעקב
אבינו לגלות את הקץ, הרי זה בהכרח
הקץ של 'בעתה', שאז יהא זמן הגאולה
גם במקרה שח"ו לא יזכו להקדימה, אך
הקב"ה לא רצה שיעקב אבינו יוציא
מפיו שח"ו אולי ישראל לא יזכו
לגאולה של אחישנה, לכך נסתם הימנו.

וכל הון אני מוכן לשלם עבור זה. מיד נזכר במצוות רבו, וקיבל עליו את המשרה, ונסע עמו אל הכפר ללמד את בניו.

לאחר זמן מה שלח מכתב לביתו והודיע על המלמדות שקיבל על עצמו, וצירף מעות לפרנסת הבית, במכתב תשובתה סיפרה הרבנית, כי הצבא הצרפתי כבש את עירם ובזז את כל הרכוש ואת חנותם ועתה הם נשארו בחוסר כל, ולכן טוב מאוד הדבר שמצא 'מלמדות', כי מזה יוכלו להתפרנס...

כשהתחיל ללמוד עם הילדים, ראה שאכן ליבם לב אבן, ושום דבר תורה אינו מצליח להכנס למוחם. על כן חזר ללובלין לרבי לבקש עצה כדת מה לעשות, אמר לו הרבי, תתפלל עליהם, וכן עשה, ומאז נפתח לב הילדים והתחילו לראות פרי בעמלם.

לאחר שעבר זמן ותקופת המלמדות שסיכם עם הכפרי הגיע לסיימה, הפציר

עמו לקבורה במערת המכפלה, אמנם כאן אפשר לפרש ולומר, אדרבה יעקב אבינו הצטער על שלא נפל בחלקו להקבר בבית לחם, הרי שם תעמוד רחל אמנו לעזרה לבניה כשהיא בוכה ומבקשת עליהם רחמים בימי נבוזראדן, ועל זה בכה כעת הבחיר שבאבות על שהוא לא יזכה לעמוד עמה שם, ולהושיע את ישראל בזעקם בצר להם.

*

א"ז הרב הקדוש רבי יצחק מווארק
זי"ע בבואו פעם ללובלין בימי אברכותו, כשפרנסתו היתה מצויה ברווח מחנות שהרבנית ניהלה. אמר לו הרבי, אם תזדמן לך משרה בתור 'מלמד' תקבלה.

ויהי אך יצא החוצה והנה נגש אליו יהודי כפרי מהכפר הסמוך, ופונה אליו בשאלה, שני בנים לי ולבם לב אבן אפילו מקרא אינם יודעים, אני מחפש מלמד טוב שיצליח ללמדם ולהדריכם

שרוצה מנוחה, מוכרח להיות סבלן, ולהעביר על מדותיו, ונהנה הרבי מאד מדיבור זה.

*

מסופר אודות אחד שהתלונן אצל רבו שכולם דורכים עליו ופוגעים בו, אמר לו הרבי אולי אתה מתפרס על שטח גדול, על כן כל אחד דורך עליך. כלומר, שמי שיש לו הרבה רצונות, על כן אם אין הכל מתנהל כפי רצונו מתרגז על כך, אך מי שהוא סבלן, ומעביר על מידותיו, יש לו תמיד מנוחה.

האב כי ימשיך ללמד את בניו, לכן נסע לרבו לשאול בעצתו איך לנהוג. אמר לו הרבי, שכבר אין צריך להיות 'מלמד' ויכול לחזור לביתו. אך אמור נא לי, האם שמעת פעם בכפר איזה דבר-תורה, הרבי מווארקע לא נזכר בשום דבר על כן שתק, שאלו הרבי מלובלין, הייתכן להיות במקום כ"כ הרבה זמן ולא לשמוע כלום, בתוך כך נזכר הרבי מווארקע ששמע מכפרי אחד שאמר לחבירו בעת מריבה בבית המדרש של הכפר, כתוב בפסוק 'וירא מנוחה כי טוב ויט שכמו לסבול' הפירוש הוא, מי

סעודה שלישית

פרשת ויחי תשפ"ב לפ"ק

שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, אמרו כשם שאין בלבך אלא אחד, כך אין בלבנו אלא אחד, באותה שעה פתח יעקב אבינו ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, אמרי רבנן היכי נעביד, נאמרוהו לא אמרו משה רבינו, לא נאמרוהו אמרו יעקב, התקינו שיהו אומרים אותו בחשאי.

וביאור הענין הוא, כי נקודת החלק אלו-ה ממעל מושרשת בכל איש ישראל, ובנקודה זו אין פוגם שום חטא. אמנם בשעה שמקלקל מעשיו, נבראים מזה מסכים המבדילים המכסים על נקודה זו, עד שלא יוכל לראות באור ה'. וזהו שאמר רש"י ז"ל נסתמו עיניהם ולבם של ישראל, היינו מצרת השעבוד, ומרוב המסכים שנבראו מהחטאים,

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה. וברש"י, שביקש יעקב לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו ע"כ. הנה בני ישראל עמדו עתה לפני הכניסה לגלות, וכל הגלות הרי הוא הסתרה של אור ה', על כן רצה יעקב אבינו, לגלות עתה את הקץ.

בישמח ישראל מביא מאביו הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר, דאיתא בגמרא (פסחים נו.) אמר רבי שמעון בן לקיש, ויקרא יעקב אל בניו ויאמר, האספו ואגידה לכם, ביקש יעקב לגלות לבניו את הקץ, ונסתלקה ממנו שכינה, אמר שמא חס ושלום יש במטתי פסול, כאברהם שיצא ממנו ישמעאל, ואבי יצחק שיצא ממנו עשו, אמרו לו בניו,

שהחלק יעקב הוא מוצנע ומוסתר בתוך פנימיות נפשות ישראל. ולכן מצינו שביוה"כ שהוא בסוד עולם הבא (זוה"ק ב' קטז). שאז מתגלה מהותם האמיתית של ישראל, שהם קדושים וטהורים כמלאכי השרת, אף אנו אומרים זאת בקול רם, עכתד"ק.

וכן הוא ענין השבת שביום זה מתעורר אצלנו ענין מעין עולם הבא, שהוא ענין בשכמל"ו, יום שכולו שבת, וכל אחד נזכר בזה שהוא חלק אלוהי ממעל, ובזה הכח יוכל להמשיך נפשו לה' במשך ימי השבוע.

ובבית אהרן, עה"פ יששכר חמור גרם וגו' וירא מנוחה כי טוב ונו' ויט שכמו לסבול וגו'. והנה ברישא 'חמור גרם' מיירי בכוחו של החמור בעל העצמות לסבול עליו עול, ואח"כ מובא ענין המנוחה, שהוא היפך של קבלת עול, ובהמשך חוזר לענין ויט שכמו לסבול. אלא מבאר, שכך הוא הדרך בעבודת

ויעקב ביקש לפני זה לגלות להם אור הדעת, לבל יצטרכו לסבול עוד גלות ויסורים, אלא שיהיה תיכף ומלאה הארץ דעה את ה', כמו שעתיד להיות בביאת גואל צדק בבי"א.

ולכן בעת שראה צדקת השבטים, כשאמרו כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבינו אלא אחד, ואוהבים אנחנו את ה' בכל לבבינו, חשב בדעתו שישארו תמיד במדרגה זו, על כן פתח ואמר בשכמל"ו הרומז לגילוי אלוקות. אבל משה רבינו שהי' בתקופה מאוחרת הביט בדורות האחרונים שיהיו בשפל המצב ובחשכת הדעת, לא הי' אפשר לו לכתוב בשכמל"ו, כי התורה היא נצחית עד סוף כל הדורות. וזהו שאמרו חז"ל, היכי נעביד נימרי' לא אמרו משה, היינו שמשרע"ה לא אמר משום שהיה רואה פחיתות מצבינו, כי נחשך אור בעדינו. לא נימרי' אמרו יעקב, היינו שבכל זאת יש בכל איש ישראל חלק יעקב. על כן התקינו שיאמרו בחשאי, היינו לרמז

ולילך בהדרגה, ואז ע"י עבודתו יוכל שוב להגיע לדרגא של אותו האור והחיות שהראו לו מהתחלה, ע"כ. וזהו ענין השבת, שמקבלין טעימה ממדריגה גבוהה ואח"כ צריך להשלים עצמו.

יעזור השי"ת שנזכה להתעורר ולקבל עול מלכות שמים ונזכה במהרה לביאת משיח צדקנו בב"א.

השי"ת, בהתחלה צריך להיות העבודה כשור לעול וכחמור למשאוי, דהיינו לעבוד את השי"ת אף שאינו מרגיש שום חיות וטעם, וזהו חמור גרם וגו'. ואם מתנהג כן באמת, אזי זוכה שמראין לו מן השמים האור והחיות שיכול להשיג לפי שרשו בקדושה, אך אין מקבל דרגא זו אלא לפי שעה, וזהו ויר"א מנוחה כי טוב, שמראין לו רק בדרך של טעימה. ואח"כ צריך שוב להטות שכמו לעול,

אחר הבדלה

מוצש"ק ויחי תשפ"א לפ"ק

בשבוע זה יומא דהילולא של הרמב"ם, אחד החידושים הגדולים שנעשו על ידו, הוא החיבור 'יד החזקה' שבו סידר את כל התורה לפי נושאים, כך שאפשר לדעת את כל התורה כולה באופן בהיר.

כידוע העריצו אותו מאד בארצו, עד שמפני שראו כבודו קדושתו וחסידותו, היו אומרים בחייו בנוסח הקדיש בחייכון וביומיכון 'ובחיי מרנא ורבנא משה' ובחיי דכל בית ישראל וכו', אך בארצות הרחוקות אשר לא שמעו את שמעו ולא ראו את כבודו, החזיקוהו למין וכופר בתחיית המתים, ושרפו ספריו.

והנה אחד מתלמידי הרמב"ם כותב לרבו שיש אנשים ממתנגדיו, שמדברים נגדו לשון הרע, כותב לו הרמב"ם באגרותיו תגובה נפלאה וזל"ק, ואמנם מה שהגיע לנו, ואפשר שתהיה אמת, ושלא יהיה אמת, שיש שם מי שמדבר עלינו רעות והוא מבקש להתכבד בקלוני, ויצא משיטת הראוי בחבורנו, ושמענו שאתה מחית בידם קצת מחוי, והתקוממת בזה קצת התקוממת, אל תעשה דבר זה, ואנחנו מוחלים לכל מי שיעשה זה בשביל סכלותיו, וכל שכן מי שיש לו בזה תועלת, ולא יזיק לנו אנחנו, וכופין על מדת סדום, זה נהנה וזה לא חסר...

בשבוע זה גם יומא דהילולא של הרה"ק בעל בני יששכר זי"ע שהיה תלמידו של הרבי מלובלין זי"ע וכן הסתופף בצילם של עוד צדיקים, היה מרבה מאד בכתבת חידושים, ואף שהיה בעת הסתלקותו בן נ"ח בלבד, הספיק לחבר ספרים בהרבה ממקצועות התורה, ביניהם 'בני יששכר' 'אגרא דפרקא' 'דרך פיקודיך' 'אגרא דכלה' ועוד, היה אצלו דבר פלא, שאף בשעה שהיה מדבר עם בני אדם על אודות בקשותיהם ועסקיהם היה יודע להקשיב לדברים, ותוך כדי כך גם להמשיך לכתוב חידושים. מסופר שפעם אחת באה לפניו אשה אחת לעצה ולברכה, תוך כדי ששמע את הענין המשיך לכתוב חידושי תורה בפנקסו, כשהלכה מלפניו אמרה, זה רבי טוב, שכל מה שאומרים לו הוא רושם לפניו לזכרון.

אא"ז הרה"ק רבי יוסף היה אדוק מאד בספר בני יששכר, ובעת עריכת השולחנות בראשי חדשים היה מרבה להביא מדבריו. כ"ק אזמו"ר זצללה"ה, אמר שהיה גם טעם פשוט לכך שהרבה ללמוד בספר זה, כיון שהיה קצר רואי ל"ע והיה נאלץ לקרב את הספרים שלמד בהם עד לעיניו ממש, וכן היה גם בקריאת הפתקאות (אמרו, שבהיותו רב באוסטראוו התמיד בלימוד התורה בלילות ואימץ את עיניו, עד שנחלשה ראייתו), על כן היה נח לו ללמוד בספר בני יששכר, כיון שהיה עם אותיות גדולות. אך מ"מ מלבד זאת, היה לו ענין מיוחד בספר זה.

כ"ק אזמו"ר זצללה"ה היה ממליץ ללמוד את הספר דרך פיקודיך שמיירי בענין מחשבה דיבור ומעשה של מצוות, ובפרט את ההקדמה של הספר, והתבטא 'עס קומט אסאך צוניץ'.

ונביא כמה חידושים יקרים משמו, בספרו **אגרא דפרקא** (אות א) מביא מרבו **הרבי מלובלין זי"ע**, על מה שארז"ל באלישע אחר (חגיגה טו.) שיצתה בת קול ואמרה שובו בנים שובבים חוץ מאחר, שאילו לא התייאש מזה, והיה משיב 'אף על פי כן', ואעבדך רק לעשות נחת רוח לפניך, היה מתכפר לו והיה מגיע למעלה גדולה, עכ"ד.

וכן **באגרא דפרקא** (אות קכג) הביא ראי' מחז"ל ש'לכווין לאמיתה של תורה' הוא גדול מ'גילוי אליהו'. דהנה אמרו **בגמרא** בגיטין (ו, ב) דרבי אביתר שלח אגרת מארץ ישראל, עם הלכה שאין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם על גיטין הבאים מבבל לארץ ישראל, והגמרא דנה אם אפשר לסמוך על הוראתו של רבי אביתר, מאן לימא לן דבר סמכא הוא? ומוכיח הגמרא, דמצינו שפירש את ענין פילגש בגבעה בדברים שאין מפורשים בקרא, וזכה לכווין לאמיתה של תורה, שהרי הקב"ה אומר הלכה זו בשמו, אביתר בני כך הוא אומר, יונתן בני כך הוא אומר, הרי לנו שהוא בר סמכא.

ובהמשך שם, אשכחיה רבי אביתר לאליהו, אמר ליה מאי קא עביד הקדוש ברוך הוא, אמר ליה עסיק בפילגש בגבעה וכו' עיי"ש, נמצא שהיה לו גם גילוי אליהו, ולמה לא הזכירו מעלה זו כדי להוכיח שהוא בר סמכא, הרי לנו שמי שיודע לכווין לאמיתה של תורה הוא יותר גדול לסמוך עליו. (כ"ק אאמו"ר זצלה"ה היה לו פעם שיחה ארוכה בענין זה עם גאב"ד אנטווערפן הגאון הרב קרייסווירטה זצ"ל).

כתב **הבני יששכר** (אדר, מאמר ב, ז), דבר חידוש, דהנה כל העניינים האסורים ע"פ תורה הם מג' קליפות הטמאות לגמרי, שאי אפשר להעלותן כלל. והגם שבוודאי אין להם חיות מעצמם, ויש בהם אור דק מן הקודש, כדי להחיותם

כמ"ש ואתה מחיה את כולם, ואם כן היה מן הצורך לברר מהם החלק הטוב, אבל מ"מ זה הבירור לא שייך לנו.

והנה לפעמים השי"ת מזמין שתיפול חתיכה האסורה לתוך ההיתר ותבטל בששים, ואז אכול יאכלו אותה עפ"י התורה, ואז מתברר הניצוץ הזה שמחיה את הדבר האסור. ומחדש הבני יששכר, שבמקרה כזה, מצוה הוא בדווקא שיאכל ישראל החתיכה ההוא ולא יחמיר על עצמו, כי הוא סיבה מאת השי"ת שישוב האיסור להיתר ויתברר על ידי אכילת ישראל, ומה שאמרו חז"ל (חולין מד:): לא אכלתי מבהמה שהורה בה חכם, היינו דוקא במילתא דתליא בסברא, ולא בדבר שמבואר דינו להיתר.

עוד כתב בבני יששכר (כסלו ג, יא) דמצינו שהקפידו בחנוכה על פרסומי ניסא בכל פרטי המצוה כגון להדליק למטה מעשרים אמה, על פתח בית מבחוץ, בזמן שיש עוברים ושבים, ודוקא בענין אחד מצינו להיפך, דאיפסקא הלכתא (תרע"ג ב') בדין אם כבתה הנר, דאין זקוק להדליקה מחדש. והוא פלא, למה הקילו בזה, הלוא לפרסומי ניסא יותר ראוי שיהיה זקוק לחזור ולהדליקה. ומבאר, דבזה רמזו מעלת חכמת התורה, הנרמז בנרות חנוכה, על כל החכמות שבעולם, דהנה בכל החכמות שבעולם, כשעוסק בהן ולא יכוין לאמיתו, כל זמנו היה לריק, משא"כ בחכמת התורה, אף שמלכתחילה צריך לעשות הכל כראוי, אך בכל זאת, אף אם לא כוון את ההלכה הקוב"ה חדי בפפולא, ולרמז מעלת עסק התורה, קבעו ההלכה כבתה אין זקוק לה.

זכותו יגן עלינו ועכי"א, א גוטע וואך, א פרייליכער וואך.

ביהמ"ד דהסודי אמשינאוו
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

4408 15th Ave Brooklyn NY 11219

ערש"ק לם' בית יוסף להבה"

בעזהש"ת

ויוסף הוא המשביר

הננו להודיע כי לרגל יומא דהילולא של מרן אדמו"ר

הרה"ק רבי יוסף מאמשינאוו זי"ע

החל ביום ד' לסדר בא, ג' שבט

ייצא כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בראש מקהלות אנ"ש למסע הקודש בפולין,
להשתטחות ותפילה על קברי רבותינו רועי החסידות זצוק"ל זי"ע

ויערוך את השולח"ט לרגל יומא דהילולא בעיר ווארשא

ועל ש"ק פרשת בא יגיע כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לארה"ק

לשבת התאחדות והתוועדות מרכזית בארה"ק

פרטים והרשמה אצל הר"ר נפתלי ערליך הי"ו 347-528-9102

בארה"ק: הר"ר יהודה ווידער הי"ו 052-762-8803

רחמנא אדכר לן זכותיה דיוסף צדיקא

סדר הנסיעה

יום ג': אמשינאוו, ווארקע, פרשיסחא, גער,

עריכת השולחן לרגל יומא דהילולא ביום ג' בערב אור לנ' שבט בווארשא

לינה בווארשא

יום ד': תפילת שהרית, עליה והשתטחות על ציון מרן הרה"ק רבי יוסף זי"ע בבית החיים גענשא בווארשא

לובלין, איוביצע, ליענסק, קראקא

לינה בקראקא (למענונינים) - בלילה תהיה קבוצה שתיסע לראדאמסק ועוד כפי שיוספיק הזמן)

יום ה': נסיעה לארה"ק (למענונינים: נסיעה חוזר לארה"ב)

ליל שישי: בר מצוה לנכד כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, בן הדב"ג הגה"ח רבי אברהם שמעון מארילום שליט"א

ש"ק פרשת בא בטבריא

יום א': עליה לציון רבוה"ק בבית החיים בטבריא, נסיעה לצפת ומירון

צאתכם ובואכם לשלום: מנגיעים לארה"ב ביום א' בלילה